

Interogări multi-relație. Operația de join. Operatori pe mulțimi. Subcereri nesincronizate (necorelate).

I. [Obiective]

În acest laborator vom continua lucrul cu interogări **multi-relație** (acestea sunt cele care regăsesc date din mai multe tabele). Am introdus deja diferite tipuri de **join**. Vom relua această operație, vom analiza și o altă metodă de implementare a ei și, de asemenea, vom utiliza **operatori pe mulțimi** și **subcereri necorelate** (fără sincronizare).

Foarte utile în rezolvarea exercițiilor propuse vor fi **funcțiile SQL**, prezentate în laboratorul 2.

II. [Join]

Am implementat deja operația de **join** (compunere a tabelor) în cadrul unor exemple relative la modelul utilizat în exemple și exerciții (HR).

Join-ul este operația de regăsire a datelor din două sau mai multe tabele, pe baza valorilor comune ale unor coloane. De obicei, aceste coloane reprezintă cheia primară, respectiv cheia externă a tabelor. Reamintim că pentru a realiza un **join** între **n tabele**, va fi nevoie de cel puțin **n – 1 condiții de join**.

Tipuri de join :

- **Inner join (equijoin, join simplu)** – corespunde situației în care valorile de pe coloanele ce apar în condiția de **join** trebuie să fie egale.
- **Nonequijoin** – condiția de **join** conține alți operatori decât operatorul de egalitate.
- **Left / Right Outer join** – un **outer join** este utilizat pentru a obține în rezultat și înregistrările care nu satisfac condiția de **join**. Operatorul pentru **outer join** este semnul plus inclus între paranteze (**+**), care se plasează în acea parte a condiției de **join** care este **deficitară în informație**. Efectul acestui operator este de a uni liniile tabelului care nu este deficitar în informație, cărora nu le corespunde nici o linie în celălalt tabel, cu o linie cu valori **null**. Operatorul (+) poate fi plasat în orice parte a condiției de **join**, dar nu în ambele părți.

Obs: O condiție care presupune un **outer join** nu poate utiliza operatorul **IN** și nu poate fi legată de altă condiție prin operatorul **OR**.

- **Full outer join** – left outer join + right outer join
- **Self join** – join-ul unui tabel cu el însuși. În ce situație concretă (relativ la modelul nostru) apărea această operație?

Join introdus în standardul SQL3 (SQL:1999):

Pentru **join**, sistemul **Oracle** oferă și o sintaxă specifică, în conformitate cu standardul **SQL3 (SQL:1999)**. Această sintaxă nu aduce beneficii, în privința performanței, față de **join**-urile care folosesc sintaxa utilizată anterior. Tipurile de **join** conforme cu **SQL3** sunt definite prin cuvintele cheie **CROSS JOIN** (pentru produs cartezian), **NATURAL JOIN**, **FULL OUTER JOIN**, clauzele **USING** și **ON**.

Sintaxa corespunzătoare standardului **SQL3** este următoarea:

```
SELECT tabel_1.nume_coloană, tabel_2.nume_coloană  
FROM tabel_1
```

```
[CROSS JOIN tabel_2]
/[NATURAL JOIN tabel_2]
/[JOIN tabel_2 USING (nume_coloană) ]
/[JOIN tabel_2 ON (conditie) ]
/[LEFT | RIGHT | FULL OUTER JOIN tabel_2
  ON (tabel_1.nume_coloană = tabel_2.nume_coloană) ];
```

- **NATURAL JOIN** presupune existența unor coloane având același nume în ambele tabele. Clauza determină selectarea liniilor din cele două tabele, care au valori egale în aceste coloane. Dacă tipurile de date ale coloanelor cu nume identice sunt diferite, va fi returnată o eroare.

Coloanele având același nume în cele două tabele trebuie să nu fie precedate de numele sau *alias*-ul tabelului corespunzător.

- **JOIN tabel_2 USING nume_coloană** efectuează un *equijoin* pe baza coloanei cu numele specificat în sintaxă. Această clauză este utilă dacă există coloane având același nume, dar tipuri de date diferite. Coloanele referite în clauza **USING** trebuie să nu conțină calificatori (să nu fie precedate de nume de tabele sau *alias*-uri) în nici o apariție a lor în instrucțiunea SQL. Clauzele **NATURAL JOIN** și **USING** nu pot coexista în aceeași instrucțiune SQL.
- **JOIN tabel_2 ON conditie** efectuează un *join* pe baza condiției exprimate în clauza **ON**. Această clauză permite specificarea separată a condițiilor de *join*, respectiv a celor de căutare sau filtrare (din clauza **WHERE**).

În cazul operației *equijoin*, *conditie* are forma următoare :

tabel_1.nume_coloană = tabel_2.nume_coloană

- **LEFT**, **RIGHT** și **FULL OUTER JOIN tabel_2 ON (tabel_1.nume_coloană = tabel_2.nume_coloană)** efectuează *outer join* la stânga, dreapta, respectiv în ambele părți pe baza condiției exprimate în clauza **ON**.

Un *join* care returnează rezultatele unui *inner join*, dar și cele ale *outer join*-urilor la stânga și la dreapta se numește *full outer join*.

III. [Operatori pe mulțimi]

Operatorii pe mulțimi combină rezultatele obținute din două sau mai multe interogări. Cererile care conțin operatori pe mulțimi se numesc **cereri compuse**. Există patru operatori pe mulțimi: **UNION**, **UNION ALL**, **INTERSECT** și **MINUS**.

Toți operatorii pe mulțimi au aceeași precedență. Dacă o instrucțiune SQL conține mai mulți operatori pe mulțimi, server-ul *Oracle* evaluează cererea de la stânga la dreapta (sau de sus în jos). Pentru a schimba această ordine de evaluare, se pot utiliza paranteze.

- **Operatorul UNION** returnează toate liniile selectate de două cereri, eliminând duplicatele. Acest operator nu ignoră valorile *null* și are precedență mai mică decât operatorul *IN*.
- Operatorul **UNION ALL** returnează toate liniile selectate de două cereri, fără a elimina duplicatele. Precizările făcute asupra operatorului **UNION** sunt valabile și în cazul operatorului **UNION ALL**. În cererile asupra cărora se aplică **UNION ALL** nu poate fi utilizat cuvântul cheie **DISTINCT**.
- Operatorul **INTERSECT** returnează toate liniile comune cererilor asupra cărora se aplică. Acest operator nu ignoră valorile *null*.

- Operatorul **MINUS** determină liniile returnate de prima cerere care nu apar în rezultatul celei de-a doua cereri. Pentru ca operatorul **MINUS** să funcționeze, este necesar ca toate coloanele din clauza **WHERE** să se afle și în clauza **SELECT**.

Observații:

- În mod implicit, pentru toți operatorii cu excepția lui **UNION ALL**, rezultatul este ordonat crescător după valorile primei coloane din clauza **SELECT**.
- Pentru o cerere care utilizează operatori pe mulțimi, cu excepția lui **UNION ALL**, server-ul *Oracle* elimină liniile duplicate.
- În instrucțiunile **SELECT** asupra cărora se aplică operatori pe mulțimi, coloanele selectate trebuie să corespundă ca număr și tip de date. Nu este necesar ca numele coloanelor să fie identice. Numele coloanelor din rezultat sunt determinate de numele care apar în clauza **SELECT** a primei cereri.

IV. [Subcereri]

O subcerere este o comandă **SELECT** încapsulată într-o clauză a altei instrucțiuni SQL, numită instrucțiune „părinte”. Utilizând subcereri, se pot construi interogări complexe pe baza unor instrucțiuni simple. Subcererile mai sunt numite instrucțiuni **SELECT** imbricate sau interioare.

Subcererea returnează o valoare care este utilizată de către instrucțiunea „părinte”. Utilizarea unei subcereri este echivalentă cu efectuarea a două cereri secvențiale și utilizarea rezultatului cererii interne ca valoare de căutare în cererea externă (principală).

Subcererile sunt de 2 tipuri :

- Necorelate (nesincronizate), de forma :

```
SELECT  lista_select
FROM    nume_tabel
WHERE   expresie operator (SELECT  lista_select
                               FROM    nume_tabel);
```

- cererea internă este executată prima și determină o valoare (sau o mulțime de valori);
- cererea externă se execută o singură dată, utilizând valorile returnate de cererea internă.

- Corelate (sincronizate), de forma :

```
SELECT nume_coloană_1[, nume_coloană_2 ...]
FROM   nume_tabel_1 extern
WHERE  expresie operator
        (SELECT nume_coloană_1 [, nume_coloană_2 ...]
         FROM   nume_tabel_2
         WHERE  expresie_1 = extern.expresie_2);
```

- cererea externă determină o linie candidat;
- cererea internă este executată utilizând valoarea liniei candidat;
- valorile rezultate din cererea internă sunt utilizate pentru calificarea sau descalificarea liniei candidat;
- pașii precedenți se repetă până când nu mai există linii candidat.

Obs: operator poate fi:

- *single-row operator* (>, =, >=, <, <>, <=), care poate fi utilizat dacă subcererea returnează o singură linie;
- *multiple-row operator* (IN, ANY, ALL), care poate fi folosit dacă subcererea returnează mai mult de o linie.

Operatorul *NOT* poate fi utilizat în combinație cu *IN*, *ANY* și *ALL*.

V. [Exerciții - join]

1. Scrieți o cerere pentru a se afișa numele, luna (în litere) și anul angajării pentru toți salariații din același departament cu Gates, al căror nume conține litera "a". Se va exclude Gates. Se vor da 2 soluții pentru determinarea apariției literei "A" în nume. De asemenea, pentru una din metode se va da și varianta *join*-ului conform standardului SQL3.

2. Să se afișeze codul și numele angajaților care lucrează în același departament cu cel puțin un angajat al cărui nume conține litera "t". Se vor afișa, de asemenea, codul și numele departamentului respectiv. Rezultatul va fi ordonat alfabetic după nume.

! Dați și soluția care utilizează sintaxa specifică *Oracle* pentru join.

3. Să se afișeze numele, salariul, titlul job-ului, orașul și țara în care lucrează angajații conduși direct de King.

! Dați două metode de rezolvare a acestui exercițiu.

4. Să se afișeze codul departamentului, numele departamentului, numele și job-ul tuturor angajaților din departamentele al căror nume conține șirul "ti". De asemenea, se va lista salariul angajaților, în formatul "\$99,999.00". Rezultatul se va ordona alfabetic după numele departamentului, și în cadrul acestuia, după numele angajaților.

5. Să se afișeze numele angajaților, numărul departamentului, numele departamentului, orașul și job-ul tuturor salariaților al căror departament este localizat în Oxford.

6. Să se modifice cererea de la problema 2 astfel încât să afișeze codul, numele și salariul tuturor angajaților care câștigă mai mult decât salariul mediu pentru job-ul corespunzător și lucrează într-un departament cu cel puțin unul dintre angajații al căror nume conține litera "t".

7. Să se afișeze numele salariaților și numele departamentelor în care lucrează. Se vor afișa și salariații care nu au asociat un departament. (right outer join, 2 variante).

8. Să se afișeze numele departamentelor și numele salariaților care lucrează în ele. Se vor afișa și departamentele care nu au salariați. (left outer join, 2 variante)

9. Cum se poate implementa *full outer join*?

Obs: *Full outer join* se poate realiza fie prin reuniunea rezultatelor lui *right outer join* și *left outer join*, fie utilizând sintaxa specifică standardului SQL3.

VI. [Exerciții - operatori pe mulțimi]

10. Se cer codurile departamentelor al căror nume conține șirul "re" sau în care lucrează angajați având codul job-ului "SA_REP".

Cum este ordonat rezultatul?

11. Ce se întâmplă dacă înlocuim *UNION* cu *UNION ALL* în comanda precedentă?

12. Să se obțină codurile departamentelor în care nu lucrează nimeni (nu este introdus nici un salariat în tabelul *employees*). Se cer două soluții (*MINUS*, *NOT IN*).

Obs: Operatorii pe mulțimi pot fi utilizați în subcereri. Coloanele care apar în clauza *WHERE* a interogării trebuie să corespundă, ca număr și tip de date, celor din clauza *SELECT* a subcererii.

Comentați necesitatea tratării valorilor *null* în varianta utilizării operatorului *NOT IN*.

13. Se cer codurile departamentelor al căror nume conține șirul “re” și în care lucrează angajați având codul job-ului “HR_REP”.

14. Să se determine codul angajaților, codul job-urilor și numele celor al căror salariu este mai mare decât 3000 sau este egal cu media dintre salariul minim și cel maxim pentru job-ul respectiv.

VII. [Exercitii - subcereri necorelate]

15. Folosind subcereri, să se afișeze numele și data angajării pentru salariații care au fost angajați după Gates.

```
SELECT last_name, hire_date
FROM employees
WHERE hire_date > (SELECT hire_date
                   FROM employees
                   WHERE INITCAP(last_name)='Gates');
```

16. Folosind subcereri, scrieți o cerere pentru a afișa numele și salariul pentru toți colegii (din același departament) lui Gates. Se va exclude Gates.

```
SELECT last_name, salary
FROM employees
WHERE department_id IN (SELECT department_id
                       FROM employees
                       WHERE LOWER(last_name)='gates')
AND LOWER(last_name) <> 'gates';
```

? În care caz nu se poate înlocui “=” cu “IN”??

17. Folosind subcereri, să se afișeze numele și salariul angajaților conduși direct de președintele companiei (acesta este considerat angajatul care nu are manager).

18. Scrieți o cerere pentru a afișa numele, codul departamentului și salariul angajaților al căror cod de departament și salariu coincid cu codul departamentului și salariul unui angajat care câștigă comision.

19. Rezolvați problema 6 utilizând subcereri.

20. Scrieți o cerere pentru a afișa angajații care câștigă mai mult decât oricare funcționar (job-ul conține șirul “CLERK”). Sortați rezultatele după salariu, în ordine descrescătoare.

? Ce rezultat este returnat dacă se înlocuiește “ALL” cu “ANY”?

21. Scrieți o cerere pentru a afișa numele, numele departamentului și salariul angajaților care nu câștigă comision, dar al căror șef direct câștigă comision.

22. Să se afișeze numele, departamentul, salariul și job-ul tuturor angajaților al căror salariu și comision coincid cu salariul și comisionul unui angajat din Oxford.

23. Să se afișeze numele angajaților, codul departamentului și codul job-ului salariaților al căror departament se află în Toronto.